ปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น

วรรณเทพ กองค้า[1] นพรัตน์ เสนาฮาด[2] สุภารัตน์ ทัพโพธิ์[3]

(วันที่รับบทความ: 8 เมษายน 2567, วันที่แก้ไข: 30 พฤษภาคม 2567, วันที่ตอบรับ 4 มิถุนายน 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross - Sectional Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น โดยประชากรที่ศึกษาคือเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์จำนวน 122 คน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 90.98 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการเก็บข้อมูลวันที่ 15 - 31 มกราคม 2567 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหาร ระดับสุนทรียทักษะผู้นำ และระดับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 (S.D.= 0.35), 4.12 (S.D.= 0.23), 4.11 (S.D.= 0.24) ตามลำดับ และพบว่า ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารและภาพรวมสุนทรียทักษะผู้นำมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.637$, p-value <0.001) และ ($r=0.676$, p-value <0.001) ตามลำดับ และตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหาร ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน สุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการคิดริเริ่ม และสุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการสอนงาน สามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 42.2 ($R2=0.422$, p-value<0.001)

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉิน; สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ; การปฏิบัติงาน; โรงพยาบาล; ปัจจัยทางการบริหาร

---

[1]นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต [2]อาจารย์ [3]พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

[1-2]สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, [3]โรงพยาบาลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

Corresponding author : นพรัตน์ เสนาฮาด, e-mail : noppse@kku.ac.th

ADMINISTRATIVE FACTORS AND LEADERSHIP SOFT SKILLS AFFECTING THE PERFORMANCE EMERGENCY MEDICAL SERVICE OF ADVANCED EMERGENCY MEDICAL TECHNICIANS AT HOSPITALS IN KHON KAEN PROVINCE.

Wannatep Kongka[1], Nopparat Senahad[2], Suparat Thapphot[3]

(Receive 8th April 2024; Revised : 30th May 2024; Accepted 4th June 2024.)

Abstract

This cross- sectional descriptive research aimed to study the Administrative factors and Leadership soft skills affecting the performance emergency medical service (EMS) of Advanced Emergency Medical Technicians (AEMT) at hospitals in Khon Kaen province.

This study included the entive 122 population. The completed questionnaires were returned by 111 respondents (90.98) This study collected data from the questionnaire for quantitative data and used In-Depth interview guidelines for the qualitative data from 12 people's key informants.The data collection was carried out from 15th to 31st January 2024, Data analysis was performed by descriptive and Inferential statistics ata significance level of 0.05

Results revealed that the overall levels of Administrative factors, Leadership soft skills, and performance in the emergency medical system among EMS personnel in hospitals in Khon Kaen province were of high level, with mean scores of 4.11 (SD = 0.35), 4.12 (SD = 0.23), and 4.11 (SD = 0.24) respectively. Also found that the overall of Administrative factor and Leadership soft skills were significantly associated at a moderate with performance in the emergency medical system among EMS personnel in hospitals in Khon Kaen province (r= 0.637, p-value < 0.001) and (r= 0.676, p-value < 0.001), respectively. There variables including; one of Administrative factors; time and two of Leadership competencies; initiating ideas and teaching task effected and could collaboratively predict the performance in the emergency medical system among EMS personnel in hospitals in Khon Kaen province, accounting for 42.20 % of the variance (R^2 = 0.422, p-value < 0.001).

Keywords : Emergency Medical System Operation ; Leadership Skills ; Work Performance; Management Factors; Advanced Emergency Medical Technicians

[1]Master's degree student in Public Health Sciences, specializing in Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University. [2]Lecturer, Department of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University. [3]Jaturapakpiman Hospital, Roi Et Province.
Corresponding author: Nopparat Senahad, e-mail: noppse@kku.ac.th

บทนำ

การเจ็บป่วยด้วยภาวะฉุกเฉินคือการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน มีความเสี่ยงต่อชีวิตหรือเกิดความพิการในระยะยาวหากไม่ได้รับการช่วยเหลือและรักษาอย่างถูกต้อง ตามความหมายขององค์การอนามัยโลก หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินมีหน้าที่ให้บริการแพทย์สำหรับผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บฉุกเฉิน โดยการจัดบริการให้เข้าถึงผู้ป่วยดังกล่าว ให้ทันเวลาและเหมาะสม ตั้งแต่การดูแลก่อนถึงโรงพยาบาล ขณะอยู่โรงพยาบาล และการดูแลระหว่างส่งต่อไปยังสถานบริการอื่น เพื่อให้พ้นภาวะฉุกเฉิน[1] ยุทธศาสตร์ชาติด้านสาธารณสุข 20 ปี[2] ต้องปรับตัวในการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ด้วยการเพิ่มประสิทธิผล การส่งเสริม ป้องกัน และสร้างสังคมแห่งความฉลาดรู้ด้านการแพทย์ฉุกเฉินทั่วทั้งประเทศ

การปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นการให้บริการช่วยเหลือผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ในกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการให้มีระบบบริการให้การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินให้รอดพ้นจากอันตราย และได้รับการดูแลรักษาต่อเนื่อง[3] รวมถึงเคลื่อนย้ายนำส่งโรงพยาบาลที่เหมาะสม และทันต่อเหตุการณ์ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ เป็นบุคลากรหนึ่งที่สำคัญในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เนื่องจากต้องมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่จุดเกิดเหตุ บนรถพยาบาล และห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ฉุกเฉิน ซึ่งมีความสำคัญเพราะต้องใช้ความรู้ ทักษะ สมรรถนะของวิชาชีพในการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ บนรถพยาบาลและห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินตามโรงพยาบาลต่างๆ ในการปฏิบัติงาน สามารถแบ่งการปฏิบัติงานได้ 7 ด้าน[4]

การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินมีความสำคัญในการให้บริการที่มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ สำเร็จและได้ผล ปัจจัยทางการบริหารเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเกิดขึ้นอย่างมีระเบียบและเป็นแผน โดยการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและช่วยให้งานเดินไปอย่างราบรื่นและติดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน[5] นอกจากปัจจัยทางการบริหารแล้วยังพบว่าสุนทรียทักษะผู้นำยังมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินในโรงพยาบาล ที่จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและทักษะวิชาชีพ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน นั้นจึงต้องอาศัยสุนทรียทักษะผู้นำ ซึ่งประกอบไปด้วย 8 ด้าน[6]

ในปัจจุบันจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนอำเภอทั้งหมด 26 อำเภอ 198 ตำบล มีหน่วยกู้ชีพขั้นสูง (ALS) จำนวน 26 หน่วย บุคลากรด้านฉุกเฉินการแพทย์ทั้งหมด 2,902 คน โดยมีเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จำนวนทั้งหมด 128 คน จากแบบรายงานการตรวจราชการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ประเด็นที่ 5 ลดแออัด ลดรอคอย ลดป่วย ลดตาย หัวข้อในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาอุบัติเหตุ จังหวัดขอนแก่น เขตสุขภาพที่ 7 ไตรมาสที่ 3 พบว่าผลการดำเนินงานของจังหวัดขอนแก่นเปรียบเทียบ 3 ปีย้อนหลัง พบว่า อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉิน ภายใน 24 ชั่วโมง

ในโรงพยาบาลทุกระดับ รวมทั้งผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บ มีแนวโน้มลดลง โดยมีอัตราเสียชีวิตคิดเป็นร้อยละ 5.58, 5.39 และ 4.31 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้บาดเจ็บ จะพบว่ามีอัตราเสียชีวิตสูงและมีแนวโน้มจะเพิ่มความรุนแรงขึ้น โดยมีอัตราเสียชีวิตคิดเป็นร้อยละ 31.33, 38.47 และ 37.44 ตามลำดับ[7] สอดคล้องกับข้อมูลสถานการณ์จากสถิติของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินจังหวัดขอนแก่น ปีพ.ศ. 2565 พบว่ามีจำนวนการได้รับแจ้งเหตุและออกปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน จำนวน 91,591 ครั้ง เป็นการรับแจ้งอุบัติเหตุ มีการออกปฏิบัติการ 322,867 ครั้ง รักษา ณ จุดเกิดเหตุ และนำส่ง จำนวน 87,385 ราย[8] สภาพปัญหาดังกล่าวพบว่ายังมีข้อจำกัดในด้านการประเมินสภาพผู้บาดเจ็บหรือป่วยเบื้องต้น

การรายงานข้อมูลผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บไปยังศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการเพื่อขอความช่วยเหลือและพิจารณาโรงพยาบาลที่เหมาะสม และบางครั้งยังขาดการแนะนำตนเองและสถานปฏิบัติงานก่อนให้บริการผู้ป่วย รวมถึงข้อจำกัดในการให้การช่วยเหลือผู้ป่วยหรือบาดเจ็บเบื้องต้น และเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บตามสภาพความรุนแรงของโรคเมื่อถึงจุดเกิดเหตุเพื่อเข้าช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บฉุกเฉิน ในบางกรณี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่ส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น

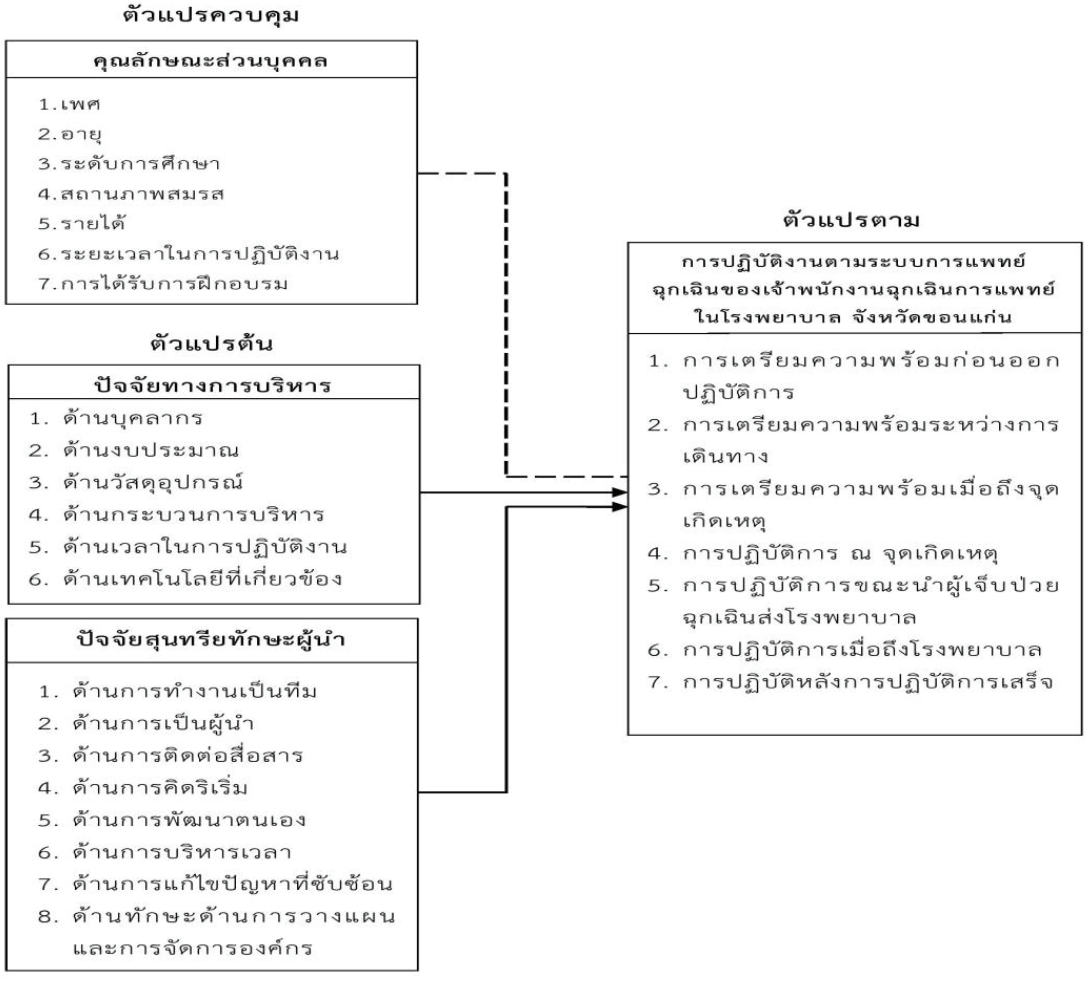
วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่ส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ บริบท ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร ระดับสุนทรียทักษะผู้นำและระดับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิด

รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross - sectional Descriptive Research) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 122 คน ซึ่งมีขั้นตอนการคำนวณขนาดตัวอย่าง ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรและสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear regression analysis) โดยใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างของ Cohen[9] ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามได้จำนวนเท่ากับ 263 คน ซึ่งมากกว่ากลุ่มประชากร ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดที่ผ่านเกณฑ์คัดเข้า และเกณฑ์คัดออก ซึ่งใน

การศึกษาครั้งนี้มีจำนวนผู้ที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 122 คน และมีกลุ่มบุคคลสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวนทั้งหมด 12 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านกระบวนการบริหาร 5) ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน และ 6) ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวข้อง

2. สุนทรียทักษะผู้นำ ประกอบไปด้วย 1) ด้านการทำงานเป็นทีม 2) ด้านการเป็นผู้นำ 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร 4) ด้านการคิดริเริ่ม 5) ด้านการพัฒนาตนเอง 6) ด้านการบริหารเวลา 7) ด้านการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน และ 8) ด้านทักษะด้านการวางแผนและการจัดการองค์กร

ตัวแปรตาม

การปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติการ 2) การเตรียมความพร้อมระหว่างการเดินทาง 3) การเตรียมความพร้อมเมื่อถึงจุดเกิดเหตุ 4) การปฏิบัติการ ณ จุดเกิดเหตุ 5) การปฏิบัติการขณะนำผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินส่งโรงพยาบาล 6) การปฏิบัติการเมื่อถึงโรงพยาบาล 7) การปฏิบัติหลังการปฏิบัติการเสร็จ

การรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ Google forms (Questionnaire on Google forms) โดยแนบลิงค์และคิวอาร์โค้ด สำหรับสแกนตอบแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาซ (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 0.98

จริยธรรมในการวิจัย

ผ่านการพิจารณารับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2566 สำดับที่ 4.3.03 : 43/2566 เลขที่ HE662242

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น

จากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีผู้ตอบกลับมาทั้งหมด 111 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.98 และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 12 คน พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น พบว่า เจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์เป็นเพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 เพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 มีอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 โดยมีอายุเฉลี่ย 31 ปี (S.D.= 27 ปี) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 53 ปี อยู่ในสถานภาพโสด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 63.1 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพขั้นสูง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ

60.4 มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 โดยมีรายได้เฉลี่ย 22,692 บาท (S.D.= 8,973 บาท) มีระยะเวลาการทำงานในการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉิน 1 - 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 มีค่าเฉลี่ย 8.64 ปี (S.D.= 6.42 ปี) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 Percentage, average, standard deviation, median, minimum value, maximum value of personal characteristics of Advanced Emergency Medical Technicians in hospitals in Khon Kaen province.

Personal characteristics	Number (n=111)	Percentage
Gender		
Male	43	38.7
Female	68	61.3
Age (years)		
Mean = 31 years, S.D. = 8.67 years, Min = 22 years, Max = 53 years		
Marital Status		
Single	70	63.1
Married	38	34.2
Widowed/Divorced/Separated	3	2.7
Education Level		
Diploma/Professional Certificate	67	60.4
Bachelor's degree or equivalent	39	35.1
Master's degree or higher	5	4.5
Income (per month)		
Mean = 22,692 Baht, S.D. = 8,973 Baht, Min = 13,000 Baht, Max = 40,000 Bah		
Experience		
Mean = 8.64 years, S.D. = 6.42 years, Min = 1 year, Max = 29 years		
Training		
Received	28	33.3
Non- Received	73	66.7

2. ระดับปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาลจังหวัดขอนแก่น พบว่า ในภาพรวมปัจจัยทางการบริหารอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.11 (S.D.= 0.25) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 (S.D.= 0.39) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.14 (S.D.= 0.40) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ อยู่ใน ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D.= 0.42) รองลงมาคือปัจจัยด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D.= 0.35) ดังแสดงในตารางที่ 2

3. ระดับสุนทรียทักษะผู้นำในการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาลจังหวัดขอนแก่น พบว่า ในภาพรวมสุนทรียทักษะผู้นำอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12 (S.D.= 0.23) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยสุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D.= 0.38) รองลงมาคือ ทักษะในการคิดริเริ่ม ค่าเฉลี่ย 4.13 (S.D.= 0.38) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะในการนำเสนอ ค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D.= 0.37) รองลงมา คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D.= 0.36) และ ทักษะความสามารถในการนำค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D.= 0.40) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 Mean, standard deviation and interpret of Management Factors and Leadership Skills

Factor	Mean	S.D.	Level
Management Factors			
Personnel	4.08	0.35	High
Budget	4.02	0.42	High
Equipment and Supplies	4.14	0.41	High
Management and Administration	4.12	0.41	High
Time	4.18	0.39	High
Technology	4.14	0.40	High
Overall	4.11	0.25	High
Leadership Skills			
Teamwork skills	4.10	0.36	High

ตารางที่ 2 Mean, standard deviation and interpret of Management Factors and Leadership Skills (ต่อ)

Factor	Mean	S.D.	Level
Communication skills	4.12	0.42	High
Creativity skills	4.13	0.38	High
Leadership abilities	4.10	0.40	High
Teaching skills	4.11	0.43	High
Self-development skills	4.11	0.42	High
Planning and organizational skills	4.17	0.38	High
Presentation skills	4.08	0.37	High
Overall	4.12	0.23	High

4. ปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าภาพรวมปัจจัยทางการบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r= 0.637, p-value <0.001) และภาพรวมสุนทรียทักษะผู้นำ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r= 0.676, p-value <0.001) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 The correlation coefficient between management factors and operational performance in the emergency medical system of Advanced Emergency Medical Technicians in hospitals in Khon Kaen province.

Factor	Operational Performance in Emergency Medical System		
	Correlation Coefficient (r)	p-value	Level of Relationship
Management Factors	**0.637*** **	**<0.001**	**Moderate**
1. Personnel	0.376***	<0.001	Moderate
2. Budget	0.441***	<0.001	Moderate

ตารางที่ 3 The correlation coefficient between management factors and operational performance in the emergency medical system of Advanced Emergency Medical Technicians in hospitals in Khon Kaen province. (ต่อ)

Factor	Operational Performance in Emergency Medical System		
	Correlation Coefficient (r)	p-value	Level of Relationship
3. Equipment and Supplies	0.341***	<0.001	Moderate
4. Management and Administration	0.413***	<0.001	Moderate
5. Time	0.458***	<0.001	Moderate
6. Technology	0.394***	<0.001	Moderate
Leadership Skills	**0.676*** **	**<0.001**	**Moderate**
1. Teamwork skills	0.366***	<0.001	Moderate
2. Communication skills	0.262***	<0.001	Moderate
3. Creativity skills	0.443***	<0.001	Moderate
4. Leadership abilities	0.381***	<0.001	Moderate
5. Teaching skills	0.429***	<0.001	Moderate
6. Self-development skills	0.370***	<0.001	Moderate
7. Planning and organizational skills	0.430***	<0.001	Moderate
8. Presentation skills	0.442***	<0.001	Moderate

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น

จากการวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 0.204 สุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการคิดริเริ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 0.197 และสุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการสอนงาน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 0.162 โดยทั้งสามตัวแปรสามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 42.2 (R^2= 0.422, p-value<0.001) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 Stepwise Multiple Linear Regression Analysis statistics of emergency medical staff operations according to the emergency medical system of emergency medical personnel in hospitals, Khon Kaen province.

ตัวแปร	B	Beta	p-value	R	R^2	R^2adj	R^2 change
Time	0.204	0.338	<0.001	0.458	0.210	0.203	-
Creativity skills	0.197	0.319	<0.001	0.585	0.342	0.330	0.132
Teaching skills	0.162	0.294	<0.001	0.650	0.422	0.406	0.080
Constant 1.775, F =26.093, p-value<0.001, R =0.650 , R^2 = 0.422 , R^2adj = 0.406							

6. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น โดยสรุปแยกตามประเด็นได้ดังนี้

ปัญหาอุปสรรค ในด้านเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า ระยะเวลาการเข้าเวรปฏิบัติงานของบุคลากรบางส่วนค่อนข้างยาวนาน ส่งผลให้บุคลากรเหนื่อยล้า พักผ่อนไม่เพียงพอ การเดินทางในการออกปฏิบัติงานมีความลำบากในการเข้าถึงผู้ป่วยที่ต้องการความช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการวางแผนการทำงานที่เหมาะสม ตามภาระงานที่ควรจะได้รับเพื่อให้มีเวลาในการพัก เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและจัดการเวลาให้เหมาะสมสำหรับการออกปฏิบัติงานตามระบบสุนทรียทักษะผู้นำ พบปัญหาอุปสรรคในทักษะในการคิดริเริ่ม พบว่า ยังไม่มีพื้นที่ให้กับการคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่มและนวัตกรรมในการทำงาน ทักษะการคิดริเริ่มถูกนำมาใช้น้อยในการปฏิบัติงานข้อเสนอแนะ คือ ควรส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ อบรมพัฒนาให้สามารถคิดวิเคราะห์ได้ และการคุยปรึกษากันในทีมถึงวิธีการปฏิบัติงานในแต่ละสถานการณ์ รวมไปถึงควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในการสร้างนวัตกรรมและไอเดียใหม่ๆ ที่สามารถช่วยให้การทำงานดำเนินงานให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามระบบ พบปัญหาอุปสรรค ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติการ พบว่า การเตรียมความ พร้อมยังไม่เพียงพอ พบการเข้าเวรไม่ตรงเวลา เข้ารับเวรค่อนข้างช้าการเตรียมพร้อมด้าน บุคลากรไม่เพียงพอในบางครั้งทำให้การเตรียมความพร้อมล่าช้า ข้อเสนอแนะ คือ ควรประชุมชี้แจง การปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน การเข้าเวรตรงต่อเวลาหรือควรถึงก่อนเวลา มีจัดการอบรมและฝึกฝนเชิงทักษะต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะและความเข้าใจในการปฏิบัติงานฉุกเฉิน อาจจะให้มีการใช้แพลตฟอร์มการอบรมออนไลน์หรือมีแอปพลิเคชันสำหรับการสร้างแผนการทำงานและการจัดการทีมที่มีการแจ้งเตือนในกรณีฉุกเฉิน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

ของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการปฏิบัติงาน สุนทรียทักษะผู้นำทักษะด้านการคิดริเริ่ม และสุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการสอนงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) โดยทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ในโรงพยาบาล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 42.2 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้ งานวิจัยที่นำมาเป็นงานวิจัยที่มีความใกล้เคียงและสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

1. ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินในโรงพยาบาล การจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวางแผนการจัดการเวลาเป็นขั้นตอนสำคัญที่มีเป้าหมายในการทำงานที่ การจัดการเวลายังช่วยให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของงาน และช่วยในการแก้ไขแผนงานเมื่อเกิดปัญหาหรือเปลี่ยนแปลง การจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสม ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยด้านเวลาในการปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป[11-12] และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง[13-14]

2. สุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการคิดริเริ่ม ที่ให้ความสำคัญกับสุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการคิดริเริ่ม เนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ เป็นการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและมาตรฐานของระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ในการช่วยเหลือผู้ที่เจ็บป่วยฉุกเฉินให้มีโอกาสรอดชีวิต หรือลดการสูญเสียอวัยวะ เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ทักษะในการคิดริเริ่มมีส่วนร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข[15-17] แต่เนื่องจากในแต่ละสถานที่มีบริบทที่แตกต่างกันและแนวทางการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไปตามนโยบายในแต่ละแห่ง จึงทำให้บุคคลมีความคิดริเริ่มแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ทักษะในการคิดริเริ่มไม่มีผลต่อการประเมินโครงการของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล[18]

3. สุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการสอนงาน เนื่องจากเป็นการถ่ายทอดความองค์ความรู้ความสามารถ เพื่อเพิ่มพูนทักษะให้บุคคลอื่นได้อย่างถูกต้อง ต้องมีการสร้างบรรยากาศการสอนงานให้เกิดความน่าสนใจการเรียนรู้ที่ดี การนำเอาประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และทัศนคติที่ดีในหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน มีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาและแนะนำ เพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานให้ดี ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษา

ไว้แล้ว พบว่าทักษะในการสอนงาน มีส่วนร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข[16,18,19] แต่เนื่องจากในแต่ละสถานที่มีขนาดองค์กรและบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้สุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการสอนงาน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า สุนทรียทักษะผู้นำทักษะในการสอนงานของทีมบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อยู่ในระดับปานกลาง[20]

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาล ในจังหวัดขอนแก่น

1. ควรบริหารจัดการเวลาในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานและภาระงานด้านการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินและมีการควบคุม กำกับ และติดตามในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2. ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่เกิดความคิดริเริ่มในการสร้างนวัตกรรมที่เป็นสิ่งใหม่ที่มีเหมาะสมภายใต้กรอบมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรส่งเสริมให้เจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเอง โดยส่งเสริมให้ได้รับการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมและการทบทวนความรู้ และโอกาสในการศึกษาต่อ เพื่อนำความรู้ใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายระยะเวลาในการจัดทำการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ที่ครอบคลุม ส่งผลให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงนโยบายได้

2. การขยายผลการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานระบบการแพทย์ฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Thailand ranks 2nd in the world for the highest road traffic accident fatalities. In-depth Health System Review [Internet]. 2014 Dec 28 [cited 2024 Apr 11]. Available from: www.hfocus.org/content/2014/04/6851
2. Policy and Strategy Bureau, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. Ministry of Public Health Strategic Plan 2017-2021. Nonthaburi: Ministry of Public Health; 2017.
3. National Institute for Emergency Medicine. Annual Report 2023. Nonthaburi: National Institute for Emergency Medicine; 2023.
4. National Institute for Emergency Medicine. Annual Report 2014. Nonthaburi: National Institute for

Emergency Medicine; 2014.

5. ประจักร บัวผัน. หลักการบริหารสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2558.
6. Crosbie R. Learning the Soft Skills of Leadership. Industrial and Commercial Training. 2005; 37(1): 45-51.
7. Khon Kaen Provincial Public Health Office. Provincial Inspection Report, Khon Kaen Province, Fiscal Year 2022, Issue 5. Khon Kaen: Khon Kaen Provincial Public Health Office; 2019. (Copy document).
8. National Institute for Emergency Medicine. Emergency Medicine Practice Manual for Emergency Medicine Sets. 2nd ed. Bangkok: NP Press Limited Partnership; 2011.
9. Cohen J. Statistical power analysis for behavior science. 2nd ed. New York: Lawrence Erlbaum Associates; 1988.
10. Phomdonko P, Bouphan P, Yotha N, Phimha S. Administrative Factors and Organization Climate Affecting the Performance of Health Personnel at the Emergency Department in Community Hospital. Indian Journal of Forensic Medicine & Toxicology. 2021; 15(4): 2121-26.
11. ญาณิน หนองหารพิทักษ์, ประจักร บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไปในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2556; 13(1): 99-111.
12. มนตรี ยาสุด, ประจักร บัวผัน. บรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ของบุคลากรศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2555; 12(3): 83-96.
13. กาญจนา พิทักษ์วาณิชย์, ประจักร บัวผัน. บรรยากาศองค์การและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของบุคลากรโรงพยาบาลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2559; 16(1): 90-103.
14. ดุษฎี ศรีวิชา. ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารเวชภัณฑ์ในโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 12. วารสารศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น. 2556; 5(2): 67-78.
15. ประภัสสร มิเถาวัลย์. ปัจจัยทางการบริหารและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบการแพทย์ฉุกเฉินของเจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2567; 1: 157-68.
16. มณีรัตน์ ช่างไม้, ชนะพล ศรีฤชา. คุณลักษณะส่วนบุคคลและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย

สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2561; 11(4): 65-72.

17. กรรณิการ์ เบ็ญจวนิช, ชัญญา อภิปาลกุล. สุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อบทบาทในการควบคุมกำกับการดำเนินงานตามโครงการของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2560; 5(4): 569-88.
18. กฤษณะ อุ่นทะโคตร, ประจักร บัวผัน, สุรชัย พิมหา. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะผู้นำที่มีผลต่อการประเมินโครงการของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2562; 12(2): 7-18.
19. นิลุบล ดีพลกรัง, ประจักร บัวผัน, สุรชัย พิมหา. สุนทรียทักษะผู้นำในบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2563; 20(2): 72-83.
20. สฤษณ์พลชัย บัวจันทร์, ชนะพล ศรีฤชา. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดขอนแก่น. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น. 2559; 23(3): 77-85.